

4 | כיצד רוסיה מצליחה להפיק תועלת מהמשבר הסעודי-מערבי לאחר רצח ג'מאל חאשקגי?

דניאל ראקוב, חוקר אקדמיה המתמחה במעורבות המעצמות במזרח התיכון

רצח העיתונאי ג'מאל חאשקגי באוקטובר 2018 הציף על פני השטח את מערכת היחסים המורכבת בין סעודיה והמערב. וכך בצד שימור הדומיננטיות האמריקנית בטווח הנראה לעין, נראה כי יוסיף להתחזק תפקידן האזורי של רוסיה וסין על חשבונה. גם לישראל יש עניין במהלכים הנרקמים בזירה, ועליה לשקול את היתרונות בטווח הקצר לעומת הסיכונים בטווח הארוך.

12 | שינוי תפיסת ההכשרה הפיקודית בקורס חובלים - סיכום תהליך

אל"ם יובל אילון, מפקד הזירה הימית הדרומית, זרוע הים

רס"ן יגל שרעבי, רמ"ד מיון והערכה, זרוע הים

חובל של היום אינו החובל של פעם. השתנתו הדורות, מקורות ההנעה לשירות והחברה שממנה צומחים החובלים הבאים, מובילים לשינוי ממשי במאפייני אוכלוסיות החובלים. המאמץ העתידי יהיה להמשיך ולהתאים עבורם את תהליכי ההכשרה, הלמידה והפיתוח, בהתאמה למציאות משתנה זו.

20 | המעבדה התפיסתית - הקדמה

אל"ם (מיל) יובל בזק, ראש צוות פיתוח תפיסת התמרון במעבדה התפיסתית, רמ"ט אוגדה 91

אל"ם (מיל) פרופ' גבי סיבוגי, המתודולוג הראשי של המעבדה התפיסתית בצה"ל, ראש תוכנית צבא ואסטרטגיה במכון למחקרי ביטחון לאומי

22 | קיצור תולדות התמרון

אל"ם (מיל) יובל בזק, ראש צוות פיתוח תפיסת התמרון במעבדה התפיסתית, רמ"ט אוגדה 91

אל"ם (מיל) פרופ' גבי סיבוגי, המתודולוג הראשי של המעבדה התפיסתית בצה"ל, ראש תוכנית צבא ואסטרטגיה במכון למחקרי ביטחון לאומי

דבריו של דוד בן-גוריון בשנות ה-50 של המאה ה-20: "אנו חיים באחת התקופות המעורעות ביותר בהיסטוריה האנושית", נותרו רלוונטיים גם היום. המציאות תמשיך ותשנה את פניה והמלחמה את דרכיה. המנצחים יהיו אלו שישיכלו להבין טוב יותר ומהר יותר את טבעם של השונויים, ולהכין היטב ובזמן את הכלים המתאימים.

30 | התמרון היבשתי הרב-זרועי לנוכח אתגרי העתיד

אל"ם (מיל) פרופ' גבי סיבוגי, המתודולוג הראשי של המעבדה התפיסתית בצה"ל, ראש תוכנית צבא ואסטרטגיה במכון למחקרי ביטחון לאומי

אל"ם (מיל) יובל בזק, ראש צוות פיתוח תפיסת התמרון במעבדה התפיסתית, רמ"ט אוגדה 91

ההיסטוריה של המלחמות מראה כי ניצחון והפסד אינם קשורים בהכרח ליחסי העוצמה, אלא לאופן בו צופות המדינות את שדה הקרב העתידי ומכילות את הכוחות אליו. העימותים העתידיים יהיו שונים מהותית מהמערכות של שלושת העשורים האחרונים, ועל כן יש לבנות ולשכלל את הכוח היבשתי כבר היום, לנוכח האתגרים הצפויים בשדה הקרב העתידי.

38 | שכלול כוח המחץ - כיווני התפתחות לתמרון היבשתי הרב-זרועי

אל"ם (מיל) פרופ' גבי סיבוגי, המתודולוג הראשי של המעבדה התפיסתית בצה"ל, ראש תוכנית צבא ואסטרטגיה במכון למחקרי ביטחון לאומי

אל"ם (מיל) יובל בזק, ראש צוות פיתוח תפיסת התמרון במעבדה התפיסתית, רמ"ט אוגדה 91

ההימנעות מהפעלתם של הכוחות המתמרנים בעימותי העשורים האחרונים שחקקה את כשירותם, אך לא פחות מכך את רוחם ואת הביטחון ביכולתם. יש לסגל חשיבה אחרת - שינוי משמעותי במבנה, בארגון ובאופן הפעלתם של כוחות היבשה, כדי להכניס כראוי לאתגרי העימותים הבאים.

46 | ניידות ותמרון בשדה הקרב - גורם הקרקע ומושגי יסוד בלחימה

אל"ם (מיל) ד"ר בני מיכלסון, יו"ר העמותה הישראלית להיסטוריה צבאית, לשעבר רמ"ח היסטוריה

כדי להכתיב לאויב את מהלכיו ולערער את שיווי משקלו, אין הכרח שהעוצמה הכוללת בקרב נתון תעלה על עוצמת האויב באותו קרב. אם ניתן יהיה לנצל כראוי את איכות כוח האדם, את גורם הזירה ואת גורם התנועה, ניתן אף בתנאים של יחסי כוחות כוללים לא נוחים להגיע למצבים שבהם תושג עדיפות מקומית בנקודות התורפה ובנקודות המפתח. על-ידי כך יזכר האויב ותבוצע המשימה.

50 | מיצוי הכוח - האמנם יחסי הגומלין בין הקצינים והנגדים בצה"ל

סא"ל שירת שוסטר, מפקדת צוות בפ"ם אפק

מערכת היחסים בין הקצינים והנגדים בצה"ל אינה במצב אידיאלי. ברגע שנשקיע בשיפור מערכות היחסים וחיזוק האמון בין הנגדים והקצינים, נוכל לשפר את אפקטיביות העבודה המשותפת שלהם ואת מיצוי היכולות של כל אחד מהם בנפרד.

56 | מ"לשון אדומה" ל"סדין אדום" - תרומת אוגדת ההונאה להכרעה הקרקעית בסיני במלחמת ששת הימים

אל"ם (מיל) ד"ר אלדד קולנשר, מומחה למנהיגות ארגונית

"לשון אדומה" הוא מבצע ההונאה המשמעותי ביותר של צה"ל. כל תכנון מבצעי, החל מהרמה הטקטית דרך הרמה האופרטיבית וכווודאי ברמה האסטרטגית, צריך לחתור לאיתור ויישום תחבולה - כרעיון המרכזי של שיטת הביצוע.

60 | קלאוזביץ' והטורו הימי נגד ישראל בשנים 1974-1994

רס"ן עמיחי רחמים, זרוע הים

מומלץ לכלל העוסקים במציאת פתרונות מבצעיים לאתגרי השעה הביטחוניים להיעזר בהגותו של קלאוזביץ', על-מנת לשאוב רעיונות ועקרונות שייסיעו בבניית המענה לאתגרי הביטחון שעומדים לפתחנו.

66 | איכות היא שם המשחק - ייעול פקודת המבצע

סא"ל עידן ניר, רע"ן חש"ן במא"ש

פקודת המבצע היא אחד מהכלים הפיקודיים שיש למפקד, על-מנת להסביר את השיקולים לתוכניתו המבצעית ואולם, הפקודה התארכה באופן מהותי והפכה ללא יעילה. פקודה נגישה תגשר על פער ההבנה בין הרמה הממונה לכפופה, תשפר את השיח המקצועי והמבצעי בנוהל קרב ובניהול קרב, ועל-ידי כך תשפר את הקטלניות בקרב.

לשון | מלחמה

70 | "לא על החרב לבדה"

ד"ר אשר שפיר, בלשן, עורך ומתרגם. מתמחה בלשון העברית ובסוציולוגיה של הלשון. חיבר את מדריך העריכה "ניסוח בעברית"

72 | הערות שוליים